

Osoko bilkura

Iruñean, 2018ko uztailaren 20an.

Batzar-agiria

Urrutia, Andres, euskaltzainburua,
Videgain, Xarles, euskaltzainburuordea
Kintana, Xabier, idazkaria,
Aleman, Sagrario, diruzaina,
Arejita, Adolfo, Iker sailburua,
Coyos, Jean-Baptiste, Jagon sailburua,
Arkotxa, Aurelia,
Goenaga, Patxi,
González de Viñaspre, Roberto,
Iñigo, Andres,
Irazu, Jose “B. Atxaga”,
Kaltzakorta, Jabier,
Lakarra, Joseba,
Oihartzabal, Beñat,
Oñederra, Miren Lourdes,
Peillen, Txomin,
Sagarna, Andoni,
Toledo, Ana,
Uribarren, Patxi,
Urkia, Miriam,
Zabaleta, Patxi eta
Zalbide, Mikel.

Osa, Erramun eta
Zabaleta, Joseba,
zegozkien gaietan.

Ezin etorria adierazi dutenak: Miren Azkarate, Patxi Salaberri eta Joan Mari Torrealdai.

Ahalak: Miren Azkaratek ahala Miren Lourdes Oñederrari; Patxi Salaberrik ahala Andres Urrutiari.

Batzarra, 2018ko uztailaren 20an, osatiralean, egin da Bilbon, Bizkaiko Foru Aldundian, 1918ko urtarrilaren 25ean Euskararen Akademia abiatzeko asmoz Bizkaiko Diputazioko diputatuek harturiko erabakiaren gomutaz.

A. Urrutia euskaltzainburuak euskaltzain guztiak agurtu eta etorririkozen zerrenda eta ahalak irakurri ditu. Quoruma badela egiaztatu ondoren, ekaineko Osoko bilkurari hasiera eman zaio.

E. Osa idazkariordeak aditzera eman duenez, 11:15ean, Real Academia Española, Real Academia Galega eta Institut d'Estudis Catalans erakundee-tako ordezkariak Osoko bilkuran parte hartuko dute. Era berean, aurreikusita dago Osoko bilkura 12:00etan amaitzea, eta, Euskaltzaindiaren Mendeurrenaren Ohorezko Patronatua eratzeko jendaurreko ekitaldia 12:30ean egitea.

1. Osoko bilkurako (2018-06-29) bilera-agiria onartzea, hala erabakiko balitz

Oharrak ez da jaso. A. Urrutia euskaltzainburuak ahoz oharren bat egin nahi den galdetuta, ez du inork halakorik egin. Ondorioz, 2018ko ekainaren 29ko bilera-agiria onartu da.

2. “Euskaltzaindiaren Hiztegia. Adierak eta adibideak” batzorde ahaldundua- ren oharrak. 186. eta 187. arauak jasotako lexiko arrunteko hainbat hitz berri. Jasotako oharrak aztertu eta erabakiak hartu

Aurreko Osoko bilkuran aurkeztu zen zerrendari inork ez dio oharrak egin. Beraz, ekainean aurkezturiko zerrendan *xiismo* sarrerako ‘Mahoma’ hitzaren ordez ‘Mahomet’ jarrita, ontzat eman da zerrenda.

3. “Euskaltzaindiaren Hiztegia. Adierak eta adibideak” batzorde ahaldundua- ren oharrak (VII). Jasotako oharrak aztertu eta erabakiak hartu

Ekaineko bileran proposatutako zerrendari, eta bileran berean ahoz egindako oharrei, inork ez dio idatzizko oharrak egin. Baina bilera hartan kontu batzuk argitu gabe geratu zirenez, horiei buruzko proposamena egin dute hiztegi ordezkariek eta onartu egin dira.

Hauek dira argitzeko zeuden kontuak: 1) *izen* sarrerako 2. adieraren definizioa berrikusteko eskatu zen, eta “izena”-ren ordez “hitza” jaso da. 2) *kolektibitate* sarreran adiera berria aztertze eskatu zen, Frantziako ordenamendu juridikoan figura juridiko propioa dena, eta hala proposatu da: **kolektibitate 2** iz. Elkargoa (Frantziako estatuko administrazio barrutia). *Frantziako Gobernuak ez dio Lurralde Kolektibitateari bide eman nahi izan, ezezko biribila etorri zen Paristik*. Eta *elkargo* sarreran ere bigarren adiera jaso da: **elkargo 2** iz. Frantziako estatuan, nortasun juridikoa duen administrazio barrutia (udala, departamendua, etab.). Ik. **kolektibitate 2**. *Frantziako estatuko lurralde elkargoen erreforma*. 3) *jabetu* sarrerako oharrean “izen sintagma bat hartzen du”-ren ordez “izen sintagma hartzen du” aski ote zen galdetua zuen euskaltzain batek. Biak ondo daudela ikusi da, baina lehengo definizioa

hiztegi osoan ordezkatzek ekarriko lituzkeen aldaketak kontuan izanda, inork kontrakorik azaldu ez duenez gero, bere horretan uztea proposatu dute hiztegioko ordezkariak, eta hala onartu da. 4) *kiliki* sarreraren definizioa berrikusteko eskatu zen, eta “Iruñeko jaietan ateratzen den pertsonaia, buruan hiru puntako kapela daramana” bakarrik utzi da, egun hedatzen ari den ‘buruhandia’ adiera berria isilduta. Hala onartu da, baina *zaldiko* sarrerako definizioan “Lantzeko” dioen lekuan “Lanzko” jasotzeko eskatu da. Halaxe dago 155. arauan ere. Beraz, aldaketa egitea onartu da. 5) Azkenik, euskaltzain batek *kolosal* sarreraren bigarren adieran adibideak jasotzekoak ote diren galdetu zuela-eta, ia adibide guztiak J. Sarrionandiaren *Kolosala izango da* liburukoak zirela ikusi da eta adibiderik ez gehitzea onartu da.

Kontu horiek argitu ondoren, zerrenda onartutzat eman da.

4. “Euskaltzaindiaren Hiztegia. Adierak eta adibideak” batzorde ahaldundua- ren oharrak (VIII). Aurkeztu

Zerrenda berria aurkeztu du batzorde ahaldunduko idazkariak, A. Iñigo eta M. Azkarate ohargileek egindako oharrak eta egitasmoko kideek emandako erantzun arazoituak biltzen dituenak. Bileran berean *erreparatu* sarrerako 3. adierako adibideak berrikusteko eskatu du B. Atxaga euskaltzainak.

Aurkezpena egin ondoren, irailaren 17a arte oharrak egiteko epea zabaldu da.

5. Euskaltzain urgazleak (Bizkaia, Gipuzkoa eta Ipar Euskal Herria) izendatzea, hala erabakiko balitz

Euskaltzaindiko Zuzendaritzako kide diren Andres Urrutia, Xarles Videgain, Xabier Kintana, Sagrario Aleman, Adolfo Arejita eta Jean-Baptiste *Battitu* Coyos euskaltzain osoek, Arautegiaren 3. eta 38. artikuluetan eta Barne-erregelen 6.ean jasorikoa kontuan hartuz, Euskaltzaindiko batzorde eta lantaldeetan gutxienez bost urtez lanean ari diren pertsonak proposatu dituzte euskaltzain urgazle izateko. Proposamena egin aurretik, Euskararen Akademiaren erakunde bizitzan parte hartzen duten Bizkaiko, Gipuzkoako eta Ipar Euskal Herriko euskaltzain osoekin hitz egin dute.

Horrela, 12 pertsona jasotzen dituen zerrenda ekarri dute, Mendeurrena igaro osterako utziz bestelako urgazleen izendapena, kanpotarrak barne:

ABIZENA	IZENA	LURRALDEA	BATZORDEAK / LANTALDEAK
Aizpurua	Jon	Bizkaia	<ul style="list-style-type: none"> • Sustapen
Alberdi	Andres	Gipuzkoa	<ul style="list-style-type: none"> • Zientzia eta Teknika Hiztegia • Corpus • Euskara Batuaren Esku-liburua
Arrarats	Irene	Gipuzkoa	<ul style="list-style-type: none"> • Hiztegi Batua • Exonomastika • Euskara Batuaren Esku-liburua • Euskaltzaindiaren Hiztegia. Adierak eta adibi-deak
Arregi	Ainhoa	Bizkaia	<ul style="list-style-type: none"> • Hiztegi Batua • Euskaltzaindiaren Hiztegia. Adierak eta adibi-deak
Bidart	Asier	Bizkaia	<ul style="list-style-type: none"> • Onomastika
Elordui	Agurtzane	Bizkaia	<ul style="list-style-type: none"> • Ahoskera
Lobera	Gotzon	Bizkaia	<ul style="list-style-type: none"> • Sustapen
Mounole	Céline	Ipar Euskal Herria	<ul style="list-style-type: none"> • Gramatika • Onomastika
Perez	Xabier "Euzkitze"	Gipuzkoa	<ul style="list-style-type: none"> • Herri Literatura

Pikabea	Josu	Gipuzkoa	<ul style="list-style-type: none"> • Hiztegi Batua • Zientzia eta Teknika Hiztegia
Socarros	Allande	Ipar Euskal Herria	<ul style="list-style-type: none"> • Euskalkiak • Euskara Batuaren Eskuliburua
Zaldua	Luis Mari	Gipuzkoa	<ul style="list-style-type: none"> • Onomastika

Ondorioz, bozketa banan-banan egin nahi den galdetuta, inork ez du halakorik eskatu. Beraz, proposatu diren pertsona guztiak euskaltzain urgazle izendatu dira, aho batez.

6. Esku artekoak

6.1. Euskaltzaindiaren Mendeurrena dela eta, sinaturiko hitzarmen berri Laboral Kutxarekin eta Kutxa Fundazioarekin hitzarmen bana egin da. Lehenengoaren bidez, Laboral Kutxak, Mendeurrenako zenbait jarduera sustatzeko eta laguntzeko, 90.000 euro jarriko ditu, 2018. eta 2019. urteetan. Kutxak beste 20.000 euro jarriko ditu, gehiena 2019. urtean.

Bestalde, J. B. *Battitu* Coyosek eginiko kudeaketari esker, Crédit Agricole finantza-erakundeak Baionan egingo den erakusketarako beste laguntza bat emanen du (2.500 eta 5.000 euro artekoa).

6.2. Eusko Ikaskuntzaren Manuel Lekuona Saria 2018. Zuzendaritzak A. Iñigo euskaltzaina aurkeztea erabaki du 2018ko uztailaren 17an eginiko bilkuran.

Osoko bilkuran proposamena berretsi da.

6.3. Hurrengo bilkurak

Irailaren 1ean, larunbatean, Mariano Mendigatxaren heriotzaren mendeurrena dela eta, ekitaldia egingo da Bidankozen. Ekitaldia Euskaltzaindiaren eta Bidankozeko Udalararen lankidetza tarteko egingo da, eta, besteak beste, Mariano Mendigatxa gogorarazi eta plaka bat bistaratuko da. A. Iñigo Nafarroako ordezkariak xehetasunak eman ditu.

Euskaltzaindiaren Mendeurrenaren barruan, Baionan, herriko etxean, eginen da lehenengo jardunaldia “Euskara batua eta Ipar Euskal Herria: 1964-2018” izenburupean. J. B. Battittu Coyosek, hots, kolokioaren arduradun akademikoak, xehetasunak eman ditu.

Irailaren 21ean, ostiralean, Altsasun, Euskaltzaindiaren Zuzendaritzak eta Nafarroako zenbait euskaltzainek Nafarroa Oinez antolatzen ari den Iñigo Aritza Ikastola bisitatuko dute. Ondoren, Olatzagutiko udaletxean Euskaltzaindiaren Zuzendaritza batuko da.

Irailaren 28ko Osoko bilkura Gasteizen egin dadin proposatzen du Zuzendaritzak. Izan ere, urteko egutegian Bilbon egitea erabaki zen, baina urriaren bukaeran Bilbon ekitaldi bat egitea aurreikusi denez gero, Zuzendaritzak proposatzen du irailko Osoko bilkura Gasteizen eta urrikoa, berriz, Bilbon egin daitezen. Eginiko proposamena onartzea erabaki du Osoko bilkurak.

7. Azken ordukoak.

Ez da egon.

Osoko bilkurako aztergaiak jorratu ondoren, batzar aretora sartu dira Unai Rementeria Bizkaiko ahalzun nagusia, Darío Villanueva eta José Antonio Pascual, hurrenez hurren, Real Academia Españolako zuzendaria eta *Nuevo Diccionario histórico del español (NDHE)* egitasmoaren zuzendari akademikoa, Víctor Fernández eta Henrike Monteagudo, hurrenez hurren, Real Academia Galegako presidentea eta idazkaria, eta Ros Joandomènec Institut d'Estudis Catalans erakundeko presidentea.

Unai Rementeria ahalzun nagusiak hitza hartu eta hurreraturiko guztiak agurtu ditu. Gogorarazi du bilkura egiten ari den tokian batzartu zirela behinola Bizkaiko diputatuak eta bertan Euskararen Akademia egitasmoa abian jartzeko erabakia hartu zutela, 1918ko urtarrilean. Halaber, aditzera eman du orduan Bizkaiko Diputazioa izena zuela, izen hori egokitu baitzitzaion Foruak ezabatu ondoren. Auto-gobernu erakundeak berreskuratu eta gero, ordea, Bizkaiko Foru Aldundia izena berreskuratu zuen. Akademien lana azpimarratu eta Bizkaiko Foru Aldundiak euskararekiko duen konpromisoa berretsi du.

Segidan, Akademietako buruek hitza hartu dute. Euskaltzaindiaren gonbita eskertu dute, eta, etorkizunean Akademia historikoen artean egitasmoak partekatzeko eta lankidetzaren areagotzeko borondatea agertu dute. Bukatzeko, A. Urrutia euskaltzainburuak Akademietako ordezkarien etorrera eskertu eta Akademietan pilaturiko ezagutza transferitzeko, egitasmo erkideak hezurramitzeko eta partekatzen dituzten kezka eta proiektuetan batera azaltzeko engaiamendua erakutsi du.

Horren ondoren, Euskaltzaindiaren Mendeurrenaren Ohorezko Patronatua eratzeko jendaurreko ekitaldia egiteko, 12:00etan Osoko bilkura bukatutzat eman da.

Euskaltzainburua,
Andres Urrutia

Idazkaria,
Xabier Kintana